

Filip Zieliński-Andrysiak

Uniwersytet Warszawski
e-mail: filipzieand@gmail.com

Glosa aprobująca do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 27 stycznia 2022 roku, sygn. akt II Sa/Sz 1182/21

ABSTRAKT

Zaprezentowana glosa dotyczy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (dalej: WSA) w Szczecinie z 27 stycznia 2022 roku, sygn. akt II SA/Sz 1182/21, który jest interesujący zarówno z perspektywy prawa administracyjnego materialnego, jak i prawa administracyjnego procesowego. Stronie, która wniosła o świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w postępowaniu administracyjnym nie przyznano świadczenia, wniosła więc skargę do WSA. Sąd uchylił decyzję, inaczej niż organy i skarżąca, interpretując przesłankę negatywną, jaką dla ubiegających się o świadczenie jest ustalone prawo do emerytury. Orzeczenie to ma istotne znaczenie dla prawa administracyjnego. Sąd dokonał prokonstytucyjnej wykładni, odbiegającej od literalnego brzmienia przepisów. Powołując się na zasadę równości wobec prawa i sprawiedliwości społecznej, zastosował negatywną przesłankę w taki sposób, że osoby, które znajdują się w podobnej sytuacji nie były finansowo poszkodowane, tym samym rozszerzając grono mogących skorzystać ze świadczenia. Ponadto, w sposób praktyczny i bardzo korzystny dla strony zostały zastosowane zasady informowania i zaufania do władzy publicznej. Autor wyraża aprobatę dla glosowanego wyroku, jednocześnie polemizując z rozbieżnym w prezentowanej problematyce orzecznictwem.

SŁOWA KLUCZOWE

zabezpieczenie społeczne, świadczenie pielęgnacyjne, postępowanie administracyjne

Approbatory commentary to the Judgement of the Provincial Administrative Court in Szczecin dated 27 January 2022, ref. no. II SA/Sz 1182/21

ABSTRACT

The presented commentary concerns the judgment of the Provincial Administrative Court in Szczecin dated 27 January 2022, ref. no. II SA/Sz 1182/21, which is interesting both from the perspective of substantive administrative law and procedural administrative law. A party who applied for a care benefit due to resignation from employment or other remunerative work was not granted the benefit in administrative proceedings, so she appealed to the Provincial Administrative Court. The Court overturned the decision.

It relied on a different interpretation of the negative premise (that is the applicant's right to an old age pension) than what the authorities and the applicant invoked. This ruling is important for administrative law. The court gave a pro-constitutional interpretation, departing from the literal wording of the provisions. Invoking the principle of equality before the law and social justice, it applied the negative premise in such a way that persons in a similar situation would not be financially disadvantaged, thus broadening the group of persons eligible for the benefit. Moreover, the principles of information and trust in public authority were applied in a practical and very beneficial way for the party. The author approves of the judgment under review, at the same time polemicalising with the judicial decisions in the presented issue.

KEYWORD

social security, care benefit, administrative proceedings

Wprowadzenie

W glosowanym wyroku WSA w Szczecinie o sygn. II SA/Sz 1182/21¹ poruszono tematykę świadczenia pielęgnacyjnego przyznawanego na podstawie ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych². Sąd zmierzył się z kluczowymi przepisami prawa materialnego, normującymi kwestie podmiotów uprawnionych do tego świadczenia. W orzeczeniu odniesiono się także do przepisów proceduralnych, dokonując – interesującej i istotnej z punktu widzenia jednostki – wykładni kluczowych z perspektywy relacji organu i strony przepisów kodeksu postępowania administracyjnego³.

W sierpniu 2021 roku wójt, wydając decyzję odmowną rozstrzygnął wniosek skarżący o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Organ nie miał zastrzeżeń do opieki ani nie podważał niewykonywania pracy zarobkowej. Ustalono, że matka strony jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności, co zostało stwierdzone przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Organ zwrócił jednak uwagę, że niepełnosprawność powstała już, gdy kobieta ukończyła 25 rok życia. Wójt stwierdził przy tym, że przesłanka z art. 17 ust. 1 b u.s.r. uzależniająca przyznanie świadczenia od tego, że niepełnosprawność osoby wymagającej opieki musi powstać nie później niż do ukończenia 18 roku życia (pkt 1) lub nie później niż do ukończenia 25 lat w przypadku osoby w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej (pkt 2), nie została spełniona. Za drugą z przyczyn odmowy przyznania świadczenia uznano to, że strona ma przyznane prawo do emerytury, którą pobiera i której, z powodu potencjalnego braku środków do życia, nie chce zawiesić.

Strona odwołała się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, powołując się między innymi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego o sygnaturze K 38/13⁴ (stwierdzający

1 Wyrok WSA w Szczecinie z 27 stycznia 2022 r., II SA/Sz 1182/21, LEX nr 3319056.

2 Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 615), dalej: u.s.r.

3 Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.), dalej: k.p.a.

4 Wyrok TK z 21 października 2014 r., K 38/13, LEX nr 1523271.

sprzecznosc z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej⁵ przywołanego w poprzednim akapicie art. 17 ust. 1 b u.ś.r.) oraz kwestionując wykładnię art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r., czyli przepisu stanowiącego negatywną przesłankę do przyznania świadczenia, uznając za taką między innymi ustalone prawo do emerytury. Strona, której emerytura była niższa od świadczenia pielęgnacyjnego, odwołała się, wnosząc o taką interpretację przepisu, aby świadczenie było wyłączone jedynie do wysokości wypłacanej emerytury. SKO utrzymało w mocy decyzję organu I instancji. W uzasadnieniu zakwestionowano spełnienie przesłanki niepodjęcia zatrudnienia lub rezygnacji z zatrudnienia, wskazując na bierność zawodową strony. Wyjaśniono także, że obowiązujące prawo nie pozwala ani na przyznanie kwoty wyrównującej różnicę pomiędzy świadczeniem pielęgnacyjnym a emeryturą, ani na przyznanie wyższego świadczenia, zawieszając niższe. Organ drugiej instancji podkreślił jednak, że na decyzję nie miał wpływu art. 17 ust. 1 b u.ś.r., zgadzając się ze stroną co do jego niekonstytucyjności.

Na decyzję SKO strona wniosła skargę do WSA w Szczecinie. Skarżonej decyzji zarzucano między innymi błędną wykładnię art. 17 ust. 1a pkt 2 u.ś.r., a także art. 17 ust. 4 i art. 17 ust 5 u.ś.r. w związku z art. 32, art. 69 i art. 71 ust. 1 i art. 2 Konstytucji RP oraz art. 28 ust. 1 i ust. 2 lit. c Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych⁶. Powyższe zarzuty koncentrowały się na polemice z organem na temat zależności pomiędzy obowiązkiem alimentacyjnym w stosunku do członka rodziny a nieotrzymaniem świadczenia pielęgnacyjnego. Stanowisko organu w tym zakresie nie zostało szerzej opisane w stanie faktycznym orzeczenia.

Wyrok sądu

WSA po przeprowadzeniu postępowania w trybie uproszczonym uwzględnił skargę, uchylając zarówno decyzję wójta, jak i SKO. Przyczyną uchylecia tych decyzji była odmienna od organów wykładnia przywołanych już przepisów materialnych.

Sąd wyjaśnił, że materialnoprawną podstawą wydania decyzji były przepisy u.ś.r., cytując ustawowe przesłanki do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego. Za tę, będącą przeszkodą dla organu II instancji do wydania pozytywnego rozstrzygnięcia, uznano w orzeczeniu niespełnienie wymogu określonego w art. 17 ust. 1 u.ś.r., tj. niepodjęcie lub rezygnacja z zatrudnienia oraz to, że skarżącą pobiera emeryturę. Ocena sądu była jednak inna – skarżąca spełniła wszystkie przesłanki niezbędne do otrzymania świadczenia, określone w przepisach u.ś.r. Stwierdzono, że pobieranie przez przyszlą beneficjentkę emerytury, której wysokość jest niższa od kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, nie jest przeszkodą do jego uzyskania.

Skład orzekający w sprawie będącej przedmiotem glosy odrzucił pogląd, jakoby prawo do emerytury automatycznie odbierało podmiotom możliwość starania się o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego. Przywołane zostało orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, w którym za niezgodny z zasadą szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej

5 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78 poz. 483 z późn. zm.), dalej: Konstytucja RP.

6 Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.).

sytuacji materialnej i społecznej – w związku z zasadą równości wobec prawa – uznany został art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r.: „w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy”⁷. Sąd przychylił się do stosowania wykładni celowościowej w kontekście świadczenia, którym jest rekompensata braku dochodów z pracy, w związku z opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Zwrócono uwagę, że osoba, która ma prawo do emerytury, ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej, aby poprawić swoją sytuację ekonomiczną. Takiej szansy nie posiada podmiot sprawujący opiekę nad osobą niepełnosprawną, więc zgodnie z celem ustawy – powinno to być rekompensowane.

Sąd nie wsparł jednak poglądu jeszcze dalej odchodzącego od literalnej wykładni przepisów. Stwierdzono, że przyznanie stronie świadczenia pielęgnacyjnego w postaci różnicy pomiędzy jego pełną kwotą a niższą emeryturą byłoby sprzeczne z art. 17 ust. 3 u.ś.r., który wprost podaje wysokość świadczenia w formie kwotowej (obecnie 2119,00 zł). Skład orzekający nie doszukał się podstawy prawnej do wyliczenia różnicy i wypłacania pomniejszonego świadczenia.

Wobec przedstawionego rozumienia przepisów, nie zgadzając się na wyliczenie różnicy, przy jednoczesnym przekonaniu o spełnieniu przesłanek do uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego przez stronę, WSA w Szczecinie zaproponował inną wykładnię art. 17 ust. 5 pkt 1 lit a u.ś.r. niż organy w postępowaniu administracyjnym i wnioskująca o świadczenie strona. Przepis, który w istotnym dla głosowanego orzeczenia zakresie brzmi: „Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury” odczytano, stosując prokonstytucyjną wykładnię. Sąd, odwołując się do zasad równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) i sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), stwierdził, że sprawiedliwym jest przyjęcie rozwiązania analogicznego do tego, które obowiązuje w przypadku innych świadczeń z u.ś.r. (art. 27 ust. 5) oraz przewidzianego przez ustawę o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych⁸ – zasadę wyboru świadczenia w przypadku ich zbiegu. Wybór świadczenia pielęgnacyjnego kosztem emerytury powinien być zdaniem sądu realizowany poprzez jej zawieszenie na podstawie art. 134 ust. 1 pkt 1 Ustawy o emeryturach. Innymi słowy, wskazana w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r. przesłanka negatywna ustalonego prawa do emerytury nie powinna obowiązywać, kiedy emerytura jest zawieszona. Na poparcie tego poglądu został przywołany między innymi wyrok SN z 11 sierpnia 2020 roku:

Emerytura jest prawem niezbywalnym, ale uznać należy, że zawieszenie tego prawa eliminuje negatywną przesłankę z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r., w postaci posiadania prawa do emerytury. Istota ograniczenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego dla emeryta, wynikająca z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r. musi być interpretowana jako wiążąca się nie z samym prawem do emerytury, lecz z jego realizacją w postaci wypłaty świadczenia⁹.

7 Wyrok TK z 26 czerwca 2019 r., SK 2/17, LEX nr 2684106.

8 Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504), dalej: Ustawa o emeryturach.

9 Wyrok NSA z 11 sierpnia 2020 r., I OSK 764/20, LEX nr 3157729.

Sąd nie ograniczył się jednak do rozstrzygnięcia o zasadności wniosku o wypłatę świadczenia i wykładni przepisów materialnych. W wyroku stwierdzono, że organy obu instancji naruszyły art. 7, art. 9 i 79a k.p.a. i zostało to szerzej wyjaśnione. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 79a strona powinna dowiedzieć się o tym, że jedyną przeszkodą do wydania pozytywnej decyzji jest pobieranie emerytury. Zgodnie z zasadą wynikająca z art. 9 k.p.a. powinna być informowana o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie, a niezbędne wskazówki i wyjaśnienia powinny być jej przekazane, aby nieznanostwo prawa jej nie zaszkodziło. W opinii sądu przepisy te zostały naruszone i organ został zobowiązany wprost, aby pomóc ubiegającej się o świadczenie i naprowadzić ją na taki tryb postępowania: „by poprzez zrzeczenie się prawa do świadczenia emerytalnego nie poniosła uszczerbku finansowego, czyli nie pozostała bez prawa do jakiegokolwiek świadczenia”.

Podsumowanie i ocena rozstrzygnięcia

Zagadnienia prawa materialnego związane z pomocą socjalną, które zostały poruszone w glosowanym wyroku, nie są nowe w polskim porządku prawnym. Sprowadzają się do odpowiedzi na pytanie, czy strona może otrzymywać kwotę pieniężną w wysokości ustalonej dla świadczenia pielęgnacyjnego, gdy prawo do niego zbiega się z emeryturą i związanej z tym problematyki prawnej. Trudno nie zauważyć dużej rozbieżności w orzecznictwie.

Na przykład w wyroku NSA z 20 kwietnia 2017 roku, w którym stwierdzono, że art. 17 u.ś.r. stanowi zamkniętą regulację normującą możliwość przyznania świadczenia pielęgnacyjnego¹⁰. W orzeczeniu postawiono nawet tezę, że inne spojrzenie na te przepisy łamałoby konstytucyjną zasadę praworządności i że gdyby ustawodawca chciał dać uprawnionemu do zapomóg wybór, ustanowiłby odpowiedni przepis. Nie mam wątpliwości, że literalne czytanie art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a, bez wzięcia pod uwagę innych rodzajów wykładni i konstytucyjnych zasad, oznacza bezwzględną negatywną przesłankę w postaci ustalonego prawa do emerytury. Jest także oczywiste, że ustalone prawo do emerytury jest czym innym niż otrzymywanie tego świadczenia. Art. 103 ust. 3 Ustawy o emeryturach pozwala na zawieszenie emerytury. Nie ma jednak podstawy prawnej, aby osoba, której ustalono emeryturę, z niej zrezygnowała. Tak również stwierdził WSA w Szczecinie, wydając glosowany wyrok. Zauważając, że emerytura jest prawem niezbywalnym, uznał, iż zawieszenie tego prawa eliminuje negatywną przesłankę. Tym samym bardzo słusznie odstąpił częściowo od wykładni literalnej, powołując się na Konstytucję RP, co zostało opisane w poprzednim podrozdziale.

Wypada przyjrzeć się bardziej szczegółowo problemowi z perspektywy konstytucyjnej zasady równości wobec prawa. Można sobie wyobrazić dwie niepracujące osoby w wieku emerytalnym, z których tylko jedna ma ustalone prawo do emerytury (w wysokości 1200 zł), a druga – nie otrzymuje świadczenia (ze względu na brak odprowadzanych w przeszłości składek). W wyniku zdarzeń losowych zaczynają one sprawować opiekę nad członkami swoich rodzin. Wykładnia przepisów zastosowana przez organy administracyjne w glosowanym

¹⁰ Wyrok NSA z 20 kwietnia 2017 r., I OSK 3269/15, LEX nr 2332964.

wyroku oznaczałyby, że w przypadku ubiegania się przez obie te osoby o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego, uzyskałyby je tylko ta, która nie ma ustalonego prawa do emerytury, w efekcie czego otrzymywałyby miesięcznie o prawie 1000 zł więcej. Ten prosty przykład wyraźnie pokazuje nierówność wobec prawa, nierówność między osobami pozostającymi w takiej samej sytuacji. Sytuacja, gdy jedna osoba jest traktowana gorzej od drugiej, a jedyną przyczyną nierównego traktowania jest odprowadzanie w przeszłości składek na obowiązkowe ubezpieczenie w przeszłości, nie tylko budzi wątpliwości natury konstytucyjnej, ale jest także rażąco niesprawiedliwe.

Zdarzało się jednak, że wykładnię celowościową omawianego przepisu odrzucały sądy administracyjne, mimo że dostrzegały problem równości wobec prawa. Zarówno NSA w wyroku z 10 lipca 2018 roku¹¹, jak i w wyroku z 6 kwietnia 2017 roku¹², przeanalizował problem równości wobec prawa i doszedł do wniosku, że nie ma miejsca sytuacja gorszego traktowania, ponieważ nie można pominąć tego, że świadczenia emerytalne oparte na zasadzie wzajemności są stabilne i silniej chronione niż świadczenia pielęgnacyjne. Taka kontrowersyjna opinia sądów wzbudza wątpliwości i tym bardziej przemawia za wyborem świadczenia, czyli wykładnią zaprezentowaną w głosowanym orzeczeniu. W obecnym systemie emerytalnym, tak zwanym systemie zdefiniowanej składki (obowiązującym dla urodzonych po 1949 r.¹³), w przypadku osoby, która np. pracowała w swoim życiu tylko tydzień, więc nie ma okresów składkowych i nieskładkowych wskazanych w art. 87 ust. 1 Ustawy o emeryturach – możliwe jest, że po osiągnięciu wieku emerytalnego ustalone zostanie dla niej prawo do emerytury w wysokości mniejszej niż 1 zł miesięcznie. Trudno sobie wyobrazić, że ktokolwiek mógłby uznać w takiej sytuacji, że brak równości wobec prawa w zestawieniu z inną osobą, która nie ma ustalonego prawa do emerytury nie zachodzi, ponieważ wypłacanie jednozłotowego świadczenia jest stabilne i silniej chronione.

Sąd w przedmiotowej sprawie nie zrezygnował jednak w pełnym, występującym w orzecznictwie zakresie z wykładni literalnej. Na przykład w wyroku WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 20 lutego 2019 roku uznano, że art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.s.r. wyłącza prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osoby mającej ustalone prawo do emerytury nie w całości, ale do wysokości tej emerytury¹⁴. W orzeczeniu dostrzeżono omawiany problem nierówności wobec prawa, zaproponowano jednak inne rozwiązanie – moim zdaniem mniej właściwe. Wykładnia zastosowana przez sąd w głosowanym wyroku jest zdecydowanie daleko mniej idąca, polega na prokonstytucyjnej interpretacji przesłanki i nie tworzy nowej konstrukcji prawnej. Jak zauważył NSA w orzeczeniu z dnia 24 sierpnia 2020 roku – wypłata świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy ustawową wysokością tego świadczenia a wysokością emerytury spowodowałaby komplikacje w zakresie ustalania przez organ wysokości należnej wypłaty świadczenia w sytuacji otrzymania na przykład trzyna-

11 Wyrok NSA z 10 lipca 2018 r., I OSK 134/18, LEX nr 2633244.

12 Wyrok NSA z 6 kwietnia 2017 r., I OSK 2950/15, LEX nr 2290843.

13 Z. Kluszczyńska, *Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (w:) System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia podstawowe*, red. G. Szpor, Warszawa 2013, s. 139–141.

14 Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 20 lutego 2019 r., II SA/Go 833/18, LEX nr 2630867.

stej emerytury, czy też w zakresie odprowadzanych składek na ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenie emerytalno-rentowe¹⁵.

Na uwagę zasługuje również wyjaśnienie przez WSA w Szczecinie zasad ogólnych procedury administracyjnej, opisane w poprzednim podrozdziale. Z dużą pieczołowitością wytłumaczono organom, jak powinny zachować się wobec podmiotu ubiegającego się o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego. Wójt nie tylko powinien wyjaśnić stronie jej sytuację procesową, ale także pouczyć na temat przysługujących jej praw. Sąd nakreślił rolę organu jako tego, który ma pomóc w osiągnięciu najkorzystniejszego rezultatu ubiegającej się o to osobie. Należy w pełni zaaprobować takie stanowisko przedstawione w wyroku. W przeciwieństwie do postępowania sądowo-administracyjnego podmiot wydający decyzję nie jest stroną, a organem. Nie jest on w żadnym wypadku przeciwnikiem strony. Czuwanie nad tym, aby jednostka zgodnie z art. 9 k.p.a. nie poniosła szkody z powodu nieznajomości prawa należy rozumieć szeroko. Trafnie wyjaśnił to J. Borkowski:

W rozumieniu przepisu art. 9 k.p.a. szkodą będzie każdy uszczerbek, materialny lub moralny, postradanie możliwości uzyskania oczekiwanego rozstrzygnięcia sprawy indywidualnej, zarówno co do jego istoty, jak i czasu, w którym miałyby zapaść. Można powiedzieć, że każde pogorszenie sytuacji faktycznej lub prawnej strony, utrata możliwości jej zmiany na lepsze, odsunięcie na czas późniejszy rozstrzygnięcia sprawy, które mogło być podjęte wcześniej, będzie szkodą dla strony w rozumieniu przepisu art. 9 k.p.a.¹⁶

W sprawach związanych ze świadczeniami i ich zawieszeniem właściwe zachowanie organu ma olbrzymie znaczenie. Informowanie strony i pomoc muszą przebiegać tak, aby nie doszło do sytuacji, w której strona pozostanie bez jakiegokolwiek dochodu, wskutek nieotrzymywania żadnego ze świadczeń. W ten sposób realizowana będzie także kolejna zasada – zaufania, wynikająca z art. 8 k.p.a., nakazująca prowadzenie postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej.

Podsumowując główny problem poruszony w glosowanym wyroku, literalne stosowanie art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r. narusza zasadę równości wobec prawa. Wykładnia zastosowana przez sąd zasługuje na pełną aprobatę, będąc najbardziej odpowiednim, możliwym dla sądów, rozwiązaniem istniejącego problemu. Zgodzić należy się z A. Szczechowicz, że sądy wbrew jasnej wykładni językowej, odwołują się do innych wykładni, aby wydać rozstrzygnięcie sprawiedliwe i społecznie akceptowalne¹⁷. Nie ulega jednak wątpliwości, że jest to zachowanie właściwe. Sądy mogą, a nawet muszą zgodnie z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP stosować ją bezpośrednio. Oczywiście istniejącą sytuację należy kwalifikować jako poważne zaniedbanie ze strony ustawodawcy. Jego reakcja jest istotnie potrzebna. Zważywszy jednak, że mimo wydania w 2014 roku przywołanego w tej glosie wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygnaturze K 38/13, do tej pory nie został poddany żadnym modyfikacjom art. 17 ust. 1 b u.ś.r. (co jak pokazuje stan faktyczny i decyzja wójta w glosowanym orzeczeniu

15 Wyrok NSA z 24 sierpnia 2020 r., I OSK 650/20, LEX nr 3048813.

16 J. Borkowski, *Głosa do wyroku NSA z dnia 15 października 1992 r., SA/Ka 766/92, OSP 1994, nr 5, s. 100.*

17 A. Szczechowicz, *Prawo do emerytury a świadczenie pielęgnacyjne – spory i kontrowersje*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny 2021, nr 83(1), s. 157–170.

dalej stanowi praktyczny problem prawny dla ludzi nierzadko pozostających w trudnej sytuacji), ustawodawca nie naprawia błędów w systemie socjalnym wystarczająco szybko i potrzebne są odważne, prokonstytucyjne rozstrzygnięcia sądów.

Bibliografia

Literatura

- Borkowski J., *Glosa do wyroku NSA z dnia 15 października 1992 r., SA/Ka 766/92*, OSP 1994, nr 5.
- Duniewska Z., Stahl M., Krakala A. (red.), *Zasady w prawie administracyjnym. Teoria, praktyka, orzecznictwo*, Wolters Kluwer, Warszawa 2018.
- Hauser R., Wierzbowski M. (red.), *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2017.
- Kluszczyńska Z., *Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (w:) System ubezpieczeń społecznych. Zagadnienia podstawowe* (red.), G. Szpor, Warszawa, LexisNexis, 2013, s. 125–161.
- Safjan M., Bosek L. (red.), *Konstytucja. Komentarz*, t. 1, C.H. Beck, Warszawa 2016.
- Szczechowicz A., *Prawo do emerytury a świadczenie pielęgnacyjne – spory i kontrowersje*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny 2021, nr 83(1), s. 157–170.

Akty prawne

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78 poz. 483 z późn. zm.).
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.).
- Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.).
- Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504).
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 615).

Orzecznictwo

- Wyrok TK z 21 października 2014 r., K 38/13, LEX nr 1523271.
- Wyrok NSA z 11 sierpnia 2020 r., I OSK 764/20, LEX nr 3157729.
- Wyrok NSA z 20 kwietnia 2017 r., I OSK 3269/15, LEX nr 2332964.
- Wyrok NSA z 10 lipca 2018 r., I OSK 134/18, LEX nr 2633244.
- Wyrok NSA z 6 kwietnia 2017 r., I OSK 2950/15, LEX nr 2290843.
- Wyrok NSA z 24 sierpnia 2020 r., I OSK 650/20, LEX nr 3048813.
- Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 20 lutego 2019 r., II SA/Go 833/18, LEX nr 2630867.
- Wyrok WSA w Szczecinie z 27 stycznia 2022 r., II SA/Sz 1182/21, LEX nr 3319056.
- Wyrok TK z 26 czerwca 2019 r., SK 2/17, LEX nr 2684106.

CYTOWANIE

Filip Zieliński-Andrysiak, *Glosa aprobująca do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z 27 stycznia 2022 r., sygn. Akt II SA/SZ 1182/21*, *Studia Administracyjne* 2(16)/2022, 59–66, DOI: 10.18276/sa.2022.16-05.